

aan de gemeenteraad

onderwerp Herzien tijdspad beleidsnota participatie en participatieverordening (motie LG, 10 april 2024)

van het college van burgemeester en wethouders

datum 20 mei 2025

zaaknummer 1435774

Memo

Samenvatting

Het onderwerp participatie en (bewoners)initiatieven is als raadsvrij onderwerp opgenomen in het bestuursakkoord 2022-2026. Op 10 april 2024 is met het vaststellen van de startnotitie participatie door de raad richting gegeven aan de verdere uitwerking van dit onderwerp. Bij het Herfstakkoord 2024 is besloten om scenario 2 van de startnotitie ten uitvoer te brengen. Hiervoor is in maart 2025 de kwartiermaker participatie en (bewoners)initiatieven gestart en staat er nu een projectteam. Met interne en externe stakeholders wordt gewerkt om de nieuwe participatieverordening en het beleid voor participatie en (bewoners)initiatieven. Voorgesteld wordt om de verordening en het beleid tijdens de raadcyclis van oktober te laten behandelen.

Doel

Met deze memo wordt de raad geïnformeerd over de stand van zaken over de beleidsnota en verordening participatie en (bewoners)initiatieven, de planning en de financiële kaders.

Aanleiding

Participatie en (bewoners)initiatieven is opgenomen in het bestuursakkoord 2022-2026 met de ambitie om dit onderwerp verder te laten uitwerken en definiëren door de gemeenteraad. De raad heeft dit onderwerp behandeld in de miniconferentie (d.d. 22 maart 2023) en in de commissie samenleving (d.d. 10 mei 2023). Vervolgens heeft het college een procesmemo (d.d. 4 juli 2023) opgesteld over de totstandkoming van een startnotitie. De startnotitie participatie is 10 april 2024 vastgesteld. Tegelijkertijd met de startnotitie heeft de raad een motie participatieverordening (motie Leefbaar Gouda 10 april 2024, zaaknummer 1284155) aangenomen waarmee het college verzocht wordt om “voor 1 juli 2025 de participatieverordening en beleidsnota participatie aan de raad ter besluitvorming voor te leggen”. Na de vaststelling heeft een VNG trainee de best practices van participatie in kaart gebracht en uitgewerkt in adviespunten voor Gouda. Ook is gestart met voorbereidende activiteiten binnen de organisatie om een vliegende start te maken.

Met vaststelling van het Herfstakkoord is besloten om het ambitieniveau van de startnotitie van scenario drie naar scenario twee te herijken. Daarna kon gestart worden met de werving van een kwartiermaker. De raad is 28 januari 2025 geïnformeerd dat de aanstelling van de kwartiermaker participatie meer tijd heeft ingenomen dan oorspronkelijk voorzien. Het college heeft daarbij toegezegd dat de raad in het tweede kwartaal van 2025 op de hoogte wordt gebracht over een herzien en haalbaar tijdspad.

In deze memo wordt de stand van zaken en de planning van de participatieverordening en beleidsnota participatie toegelicht en geeft het college invulling aan de toezegging aan de raad.

Stand van zaken

In maart 2025 is de kwartiermaker participatie en (bewoners)initiatieven gestart om met de volgende doelen aan de slag te gaan:

- Consistent en herkenbaar vormgeven van participatie;
- Voorspelbare omgang met bewonersinitiatieven ontwikkelen;
- Een cultuur binnen de gemeente creëren en ontwikkelen waarin participatie en (bewoners)initiatieven worden gezien als integraal onderdeel van gemeentelijk beleid en uitvoering.

Deze doelen zijn vastgesteld in de startnotitie.

Daarbij ligt de focus de komende maanden op de volgende zaken:

- Aanpassen van de bestaande inspraakverordening naar een participatieverordening inclusief 'right to challenge' om aan nieuwe wetgeving te voldoen;
- De nieuwe participatieverordening laten aansluiten bij wettelijke kaders met betrekking tot participatie (Wet maatschappelijke ondersteuning, de Participatiewet, de Jeugdwet en de Omgevingswet). Uitgangspunten zijn de voorbeeld verordening van de VNG en de Landelijk Samenwerkingsverband Actieve (LSA) bewoners;
- Opstellen participatiebeleid, waarvoor de vastgestelde startnotitie als uitgangspunt wordt gebruikt;
- In het participatiebeleid voor zowel participatie als (bewoners)initiatieven eenvoudige en in praktijk werkbaar uitgangspunten en spelregels ontwikkelen;
- Participatie over nieuwe verordening en beleidsnota, die aansluit op het participatietraject tijdens het opstellen van de startnotitie en past binnen de planning.

Na het vaststellen van de verordening en het beleid, wordt gestart met een programma om de aanpak te beleggen binnen de gemeentelijke organisatie. De basis hiervoor is het nieuwe participatiebeleid. Hierbij komen de volgende zaken aan bod:

- Een Goudse aanpak voor participatie en (bewoners)initiatieven;
- Voldoende gereedschap en ondersteuning;
- Opleiden en professionaliseren;
- Communicatie intern en extern;
- Verankeren in beleids- en besluitvormingsprocessen en de projectcyclus;
- Monitoren en evalueren.

Planning

De participatieverordening en het beleid voor participatie en (bewoners)initiatieven zullen ter behandeling aan de raad worden aangeboden bij de raadcycli van oktober (besluitvorming 29-10-2025).

Financiën

Bij het Herfstakkoord (d.d. 13 november 2024) is gekozen voor de uitwerking van scenario twee.